

**UCHWAŁA NR XLIX/277/17
RADY MIASTA SEJNY**

z dnia 21 grudnia 2017 r.

**w sprawie uchwalenia Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
i Przeciwdziałania Narkomanii w Sejnach na 2018 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875, poz. 2232) oraz art. 4¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487; Dz.U. z 2015 r., poz. 1893), oraz w związku z art. 10 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 26 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 poz. 783, poz. 60, poz. 1458), uchwała się co następuje:

§ 1. Po konsultacjach przeprowadzonych w sposób określony Zarządzeniem nr 121/2017 Burmistrza Miasta Sejny z dnia 20 listopada 2017 r. w sprawie przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Miasta Sejny projektu Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Sejny na 2018 rok, przyjmuje się „Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Sejnach na 2018 rok”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Sejny.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2018 roku.

Przewodniczący Rady Miasta

Zdzisław Rzepiejewski

Załącznik do Uchwały Nr XLIX/277/17

Rady Miasta Sejny

z dnia 21 grudnia 2017 r.

**MIEJSKI PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W SEJNACH
NA 2018 ROK**

Opracowanie:

Pełnomocnik Burmistrza ds. profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom

Sejny, listopad 2017 rok

Spis treści

I. WPROWADZENIE	3
II. DIAGNOZA PROBLEMÓW.....	5
IV. WYBRANE DANE DOTYCZĄCE PROBLEMATYKI UZALEŻNIEŃ W MIEŚCIE SEJNY.....	10
V. REALIZATORZY, PARTNERZY I ADRESACI PROGRAMU	16
VI. CELE PROGRAMU	17
VII. SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ.....	18
VIII. DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SEJNACH I PEŁNOMOCNIKA.....	26
IX. ZASADY WYNAGRADZANIA	27
X. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ.....	28
XI. MONITORING I EWALUACJA	28
XII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ZADAŃ I PLAN WYDATKÓW.....	29

I. WPROWADZENIE

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najpoważniejszych problemów społecznych. Zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka, mając istotny wpływ zarówno na poczucie bezpieczeństwa społecznego, jak również na ogólny stan zdrowia, relacje rodzinne, międzyludzkie oraz możliwości zatrudnienia na coraz bardziej wymagającym rynku pracy.

Do przyczyn popadania w alkoholizm można zaliczyć uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utratę zatrudnienia, natomiast narkomanii sprzyjają powszechność i dostępność środków odurzających, panująca moda na ich zażywanie oraz fakt, że narkotyki często są traktowane jako ucieczka od codzienności, środek obronny przed trudnościami, sposób na rozładowanie stresu i konfliktów oraz poszukiwanie nowych wrażeń i doznań. Przemoc w rodzinie jest z kolei patologią mającą w wielu przypadkach swoje źródło w ubóstwie i uzależnieniach. Jej ofiarami są osoby słabe fizycznie, psychicznie, o niskim poczuciu własnej wartości, zależne w jakiś sposób od sprawcy. Na ogół należą do nich kobiety i dzieci, rzadziej osoby niepełnosprawne, starsze i chore.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Sejnach na rok 2018, określa priorytetowe kierunki podejmowania działań w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, wskazuje podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa źródła finansowania tych zadań, przedstawia również zadania własne gminy wynikające z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Zgodnie z treścią tej ustawy zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień wykonuje się w szczególności przez zwiększenie dostępności terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, poprzez dofinansowanie działalności placówek wsparcia dziennego, klubu abstynenta, ośrodka pomocy osobom uzależnionym od alkoholu, punktów konsultacyjnych dla osób z problemem uzależnień i ich rodzin, a także uwikłanych w przemoc domową. Do istotnych działań należy również realizacja profilaktycznych programów i kampanii dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć wraz z dożywianiem dzieci z rodzin dotkniętych alkoholizmem i ubóstwem, dofinansowanie wycieczki zimowej i letniej z programem socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, jak również działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sejnach i wiele innych.

Zaplanowane działania są poddawane ocenie i udoskonalane, po to, by ich realizacja przynosiła wymierne korzyści dla poszczególnych grup mieszkańców miasta Sejny.

Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Sejnach w roku 2018 opierać się będzie na następujących zasadach: partnerstwa, systemowości, realizmu, kontekstu innych uzależnień, dostępu do informacji, kontynuacji działań. Profilaktyka prowadzona będzie, odpowiednio do stopnia ryzyka, na trzech poziomach:

- 1) profilaktyka uniwersalna – adresowana do całej niezdiagnozowanej populacji i jej podgrup (dzieci, młodzieży, dorosłych); jej celem jest dostarczenie każdemu wiedzy i umiejętności niezbędnych do zapobiegania problemom;
- 2) profilaktyka selektywna - adresowana do grup zwiększonego ryzyka, które z uwagi na szczególne warunki życiowe, podlegają działaniu licznych czynników ryzyka i są bardziej

zagrożone występowaniem problemów i zaburzeń (np. dzieci alkoholików, dzieci adoptowane, młodzież, która „wypadła” ze szkoły, bezdomni itp.); jej celem jest opóźnianie inicjacji w zakresie różnych zachowań ryzykownych; profilaktyka selektywna jest dostosowana do specyficznych potrzeb danej grupy;

3) profilaktyka wskazująca - adresowana do tych jednostek z grup ryzyka, u których występują wczesne sygnały problemów i liczne niepokojące zachowania (np. częste wagar, okresowe upijanie się); jej celem jest ograniczenie czasu trwania dysfunkcji; wymaga indywidualnej diagnozy i polega na redukowaniu czynników ryzyka obecnych w samej jednostce i w jej środowisku (np. rodzinnym); nie jest to jednak terapia.

Źródłem finansowania zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Sejnach, zgodnie z art. 182 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, które nie mogą być przeznaczane na inne cele.

Program został konsultowany z organizacjami pozarządowymi i innymi uprawnionymi podmiotami zgodnie z zarządzeniem Nr 121/2017 Burmistrza Miasta Sejny z dnia 20 listopada 2017 r. w sprawie przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami Miasta Sejny projektu Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Sejny na 2018 rok. W trakcie trwania konsultacji społecznych nie zgłoszono uwag do Programu i sugestii dot. realizacji zaplanowanych działań w roku 2018.

Program jest zgodny z założeniami:

- Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016, poz. 487 ze zm);
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015 poz. 1390);
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 poz. 783, poz. 60, poz. 1458);
- Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (Dz. U. z 2017 poz. 1769, poz. 38, poz. 1985
- Ustawa o ochronie danych osobowych z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz. U. z 2016 poz. 922)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U. 2016 poz. 1492);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2010-2016 (Dz. U. z 2011 r. Nr 78, poz. 428 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 grudnia 2007 r. w sprawie biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu (Dz. U. z 2007 r. Nr 70, poz. 473, Nr 115, poz. 793 i Nr 176, poz. 1238);
- Uchwała Nr IX/30/15 Rady Miasta Sejny z dnia 18 maja 2015 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2022;
- Uchwała Nr XXVI/114/16 Rady Miasta Sejny z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016 – 2018;
- Uchwała Nr XXVI/113/16 Rady Miasta Sejny z dnia 20 czerwca 2016 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sejny na lata 2016 – 2025.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW

Diagnoza problemów społecznych miasta Sejny została przygotowana przez Oficynę Profilaktyczną z Krakowa na zlecenie Burmistrza Miasta Sejny na potrzeby Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sejnach w miesiącach październik - listopad 2015 r.

Przeprowadzona była wśród trzech wybranych grup mieszkańców miasta. Łącznie w badaniu wzięło udział 315 respondentów:

1. **DZIECI I MŁODZIEŻ SZKOLNA** (uczniowie szkół podstawowych 10-13 lat, szkół gimnazjalnych lat oraz uczniowie ponadgimnazjalnych 14-19) - 200 osób

W badaniu brali uczniowie klas gimnazjalnych i ponadpodstawowych. W badaniu wzięło udział 50 uczniów szkoły podstawowej (w tym 44% kobiet oraz 56% mężczyzn) oraz 150 uczniów szkoły podstawowej (w tym 46% kobiet oraz 54% mężczyzn).

2. **DOROŚLI MIESZKAŃCY MIASTA** - 100 osób

W badaniu wzięło udział 100 dorosłych mieszkańców Miasta Sejny wśród nich 59% kobiet oraz 41% mężczyzn.

3. **SPRZEDAWCY ALKOHOLU** - 15 osób

W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie miasta Sejny wzięło udział 15 sprzedawców alkoholu, w próbie znalazło się 93% kobiet i 7% mężczyzn.

Z danych zawartych w Diagnozie wynika, że najpoważniejszym zagrożeniem i problemem w mieście Sejny jest problem narkomanii (81%) oraz picie alkoholu przez dzieci i młodzież (79%). Następnie lokuje się zażywanie narkotyków i dopalaczy przez dzieci i młodzież (76-77%). W mniejszym stopniu kształtuje się przemoc w rodzinie (71%) i przemoc szkolna (64%). Uzależnienie od Internetu, telefonu, zakupów i hazardu (55%).

Tabela. Wybrane problemy społeczne wśród mieszkańców Miasta Sejny – oceny respondentów.

	Problem	Średnia ocena
1.	Problem Narkomanii	81 %
2.	Problem alkoholizmu	70 %
3.	Picie alkoholu przez dzieci i młodzież	79 %
4.	Przemoc szkolna	64 %
5.	Zażywanie dopalaczy przez dzieci i młodzież	76 – 77 %
6.	Przemoc w rodzinie	71 %
7.	Brak wiedzy w zakresie współżycia seksualnego wśród dorosłych	39 %
8.	Brak wiedzy w zakresie współżycia seksualnego wśród młodzieży	51 %
9.	Uzależnienia (Internet, telefon, zakupy, hazard)	55 %

W temacie problemów alkoholowych z zebranych informacji wynika ponadto, że:

- 23% uczniów szkół ponadpodstawowych piło alkohol kilka razy w roku, 21% kilka razy w miesiącu,
- młodzież najczęściej spożywa alkohol u kolegów i koleżanek (35%). Dość niepokojący jest odsetek wskazań, świadczący o tym, że uczniowie piją napoje alkoholowe w domu (34%), na terenie szkoły (6%) oraz podczas wycieczek szkolnych (11%). Uczniowie mają również dostęp do alkoholu pod sklepem oraz w barach i klubach (28%),
- młodzież uważa, że rówieśnicy zdobywają alkohol za pośrednictwem starszych kolegów (47%) lub sami sobie kupują (33%). Również proszą obcych ludzi znajdujących się w pobliżu sklepu o zakup (15%) lub też podkradają w rodzicom w domu (11%),
- aż 43% młodzieży sięga po piwo a dzieje się to głównie na imprezach i podczas wycieczek szkolnych (52% dorosłych),
- 26% dorosłych mieszkańców miasta pije alkohol kilka razy w miesiącu,
- dorośli mieszkańcy najczęściej sięgają po alkohol dla towarzystwa (48%), 31% uważa, że alkohol jest dobry na sen,
- 62% dorosłych mieszkańców uważa, że osoby nietrzeźwe mogą zakupić alkohol w badanej miejscowości,
- mieszkańcy najczęściej sięgają po alkohol dla towarzystwa (48%) i chęć lepszej zabawy 19% oraz aby złagodzić stres (26%),
- według aż 33% ankietowanych spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat wzrosło,
- dostęp do alkoholu dla młodzieży jest stosunkowo prosty – wskazują na to zarówno dorośli, jak i uczniowie.

W temacie problemów związanych z narkotykami z zebranych informacji wynika, że:

- 64% respondentów czerpie wiedzę na temat narkotyków i dopalaczy z telewizji i internetu, tylko 14% ze szkoły,
- 32% nie ma wiedzy w kwestii konsekwencji prawnych związanych z zażywaniem narkotyków i dopalaczy,
- wśród powodów sięgania po narkotyki wskazują oni na chęć zaimponowania innym (60%) oraz ciekawość (60%). 16% ankietowanych wskazuje na niepokojącą motywację – obawę przed odrzuceniem. 25% wskazuje na świętowanie okazji. 30% wskazuje na poszukiwanie wrażeń oraz chęć wpłynięcia na myśli,
- najczęściej spożywanym narkotykiem przez mieszkańców jest marihuana (22%), oraz 14% dopalacze,
- aż 18% ankietowanych zażywa pod wpływem znajomych,
- 37% dorosłych mieszkańców twierdzi, że zdobycie narkotyków w mieście jest łatwe a dopalaczy aż 32%,
- na temat szkodliwości działania, alkoholu, narkotyków i dopalaczy uczniowie rozmawiali głównie z rodzicami (50%) oraz nauczycielami (57%).

Ważne jest, żeby podkreślić fakt, że bardzo duża liczba mieszkańców uważa, że poprzez spożywanie okazjonalne nie jest w stanie się uzależnić. Można wskazać tu brak wiedzy mieszkańców w zakresie wpływu narkotyków na osoby niepełnoletnie oraz braku wiedzy z asertywnej odmowy. Ponadto, aż 57% ankietowanych uważa, że miasto powinno reagować

na w sytuacji zgłoszenia sprawy związanej z zażywaniem narkotyków. Należy podjąć działania w tym zakresie.

Dane świadczące o kontaktach młodzieży nieletniej z narkotykami lub dopalaczami są rażące – 4% dzieci, 7% szkół ponadpodstawowych wskazało, że miało kontakt z narkotykami lub dopalaczami. Należy wprowadzić działania zapobiegawcze w tym obszarze, nie tylko związane z przekazywaniem informacji i uzupełnianiem wiedzy uczniów, ale przede wszystkim kształtowania prawidłowych postaw wobec szkodliwych środków i odpowiedzialności za podejmowane działania. Stosunkowo duży odsetek uczniów wskazuje również szkołę jako źródło wiedzy na ten temat, co stanowi przesłankę do prowadzenia działań edukacyjnych i profilaktycznych za pośrednictwem szkoły. Najważniejsze jest aby uświadomić jakie są skutki zażywania narkotyków lub dopalaczy oraz przekazywać profesjonalną wiedzę na tematy związane z uzależnieniami. Jest to bardzo istotne, ponieważ uczniowie z każdej z grup podkreślają, że mają łatwy dostęp do zakupu narkotyków oraz dopalaczy.

W temacie problemów związanych z przemocą z zebranych informacji wynika, że:

- aż 62% dorosłych mieszkańców wskazało, że było świadkiem przemocy i aż 48% dzieci w szkole podstawowej i 63% uczniów szkół ponadpodstawowych,
- aż 60% dzieci w szkole podstawowej doświadczyło przemocy i 46% dorosłych,
- 60% uczniów szkół podstawowych wskazuje, że występuje w szkole przemoc między uczniami i 40 % uczniów szkół ponadpodstawowych,
- aż 12% uczniów przyznaje się do stosowania przemocy,
- mieszkańcy wskazali, że w ich rodzinie (51%) były ofiary przemocy, sprawcą przemocy był członek rodziny w 54% przypadkach,
- 33% ankietowanych wskazuje na znajomych, 20% na osoby im nieznane,
- 81% ankietowanych wskazuje, że bieda, ubóstwo oraz bezrobocie to znaczące elementy środowiska lokalne, które wpływają na przemoc w rodzinie na terenie miasta,
- 49% wskazuje na brak skutecznych narzędzi zwalczania przemocy w rodzinie,
- niewystarczające wsparcie ze strony odpowiednich instytucji (44%)
- ponad połowa ankietowanych wskazuje na wstyd i strach ofiar przemocy w rodzinie oraz poczucie bezradności ze strony sprawców przemocy w rodzinie,
- uczniowie podkreślają, że występuje również problem przemocy w szkole - 60% dzieci zgłasza taki problem, oraz 40% uczniów szkół ponadpodstawowych.

Wskaźnik ten jest bardzo wysoki, należy zauważyć, że teren placówki szkolnej powinien być miejscem, gdzie młodzi ludzie będą mieli poczucie bezpieczeństwa. W tym obszarze należy prowadzić działania profilaktyczne mające na celu przekazania wiedzy na temat możliwości reagowania na zachowania agresywne.

Wszystkie dane wskazują na potrzebę kierowania działań profilaktycznych nie tylko bezpośrednio do młodzieży narażonej na problem z substancjami psychoaktywnymi ale również do ich rodziców, opiekunów oraz nauczycieli szkolnych.

W temacie problemów związanych z innymi uzależnieniami (internet, telefon, zakupy, hazard) z zebranych informacji wynika, że:

- około 22% młodzieży używa komputera bardzo często 3-6 godzin, aż 44% czuło się źle z powodu braku komputera lub Internetu,
- 35% młodzieży wchodzi na strony internetowe przeznaczone dla osób powyżej 18 roku życia,

- 91% ankietowanych nie miało nigdy problemów z hazardem.

OSOBY SPRZEDAJĄCE I PODAJĄCE NAPOJE ALKOHOLOWE:

- 80% ankietowanych potwierdza, że osoba nietrzeźwa próbowała kilka razy kupić alkohol.
- 47% ankietowanych jest zdania, że do sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim nie dochodzi na terenie miasta. 13% ankietowanych uważa, że zdarza się to czasami, a 27% zaznaczyło, że rzadko dochodzi do takich sytuacji.
- 47% ankietowanych twierdzą, że nigdy nie sprzedała alkoholu osobie nietrzeźwej. Pozostałym zdarzyło się to raz lub kilka razy (40%) oraz 13% twierdzi, że wiele razy.
- 13% wskazało, że sytuacje, w których osoba niepełnoletnia próbowała dokonać zakupu alkoholu nigdy nie miały miejsca. Pozostałe 27% jest zdania, że zdarzyło się to kilka razy, zaś 27% wiele razy.
- 100% nie przyznaje się by sprzedali kiedykolwiek alkohol niepełnoletniemu klientowi. Warto jednak mieć na uwadze fakt, iż badania społeczne mają charakter deklaracyjny, a respondentom może być trudno przyznać się do kontrowersyjnych zachowań, tym bardziej, że sprzedaż alkoholu nieletnim jest czynem karalnym.
- Według ankietowanych sprzedawców alkohol sprzedawany osobom nietrzeźwym zdarza się często w badanej miejscowości (27%) oraz bardzo często (7%) . 20% uważa, że czasami oraz 27% uważa, że rzadko i 20% nigdy
- 24% ankietowanych twierdzi, że zdarza się aby klienci sklepu spożywali alkohol na terenie punktu sprzedaży alkoholu.
- Według oceny ankietowanych sprzedaż papierosów nieletnim zdarza się czasami, twierdzi tak 27%, 13% uważa, że rzadko. 60% ankietowanych twierdzi, że takie sytuacje nie mają miejsca.
- 93% deklaruje, że nigdy nie sprzedało papierosów niepełnoletnim klientom. 7% przyznaje się, że sprzedało papierosy osobie nieletniej raz lub kilka razy.

III. REKOMENDACJE

Celem raportu było przedstawienie problemów społecznych dotyczących miasta Sejny w odniesieniu do opinii: dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej oraz sprzedawców z punktów sprzedaży napojów alkoholowych. Cel ten został zrealizowany w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania wniosków, które posłużą do tworzenia różnego rodzaju programów pomocowych zmierzających do poprawy sytuacji na terenie miasta, w tym życia społecznego jego mieszkańców.

W oparciu o dokonaną analizę problemów społecznych zostały sformułowane rekomendacje skierowane do mieszkańców miasta Sejny:

- Dane uzyskane dzięki badaniu dzieci i młodzieży szkolnej pokazały, że na problem alkoholowy narażeni są przede wszystkim uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. Spośród

nich 57% deklarowało, że spożywa napoje alkoholowe. Natomiast w szkole podstawowej deklarowało takie zjawisko 20% uczniów.

- Alkohol przez osoby niepełnoletnie najczęściej spożywany jest u kolegów i koleżanek - w szkołach ponadpodstawowych i podstawowych. Na terenie szkoły spożywa alkohol 6% ankietowanych szkół ponadpodstawowych oraz 11% podczas wycieczek. Są to miejsca, gdzie młodzież powinna znajdować się pod opieką osób dorosłych. Jednocześnie stanowi to rekomendację dla instytucji policji, by częściej monitorowali te miejsca na terenie miasta, ze szczególnym wyczuleniem na obecność osób niepełnoletnich.
- Niepokojący jest odsetek młodzieży która pije alkohol w domu (34%). Wskazują to na potrzebę działań profilaktycznych skierowanych do uczniów, które mogłyby uświadomić negatywne konsekwencje spożywania alkoholu w młodym wieku.
- Piwo jest najczęściej spożywane przez uczniów. W przypadku szkół ponadpodstawowych wynosi 43%. Uczniowie również próbują wina i wódki oraz testują inne bliżej nieokreślone alkohole - Uczniowie nie przyznają się rodzicom do spożywania alkoholu.
- 47% szkół ponadpodstawowych korzysta z pomocy starszych kolegów lub 15% prosi o pomoc obce osoby znajdujące się w pobliżu sklepu. Jest to sygnał dla miasta Sejny, by wprowadziła szkolenia dla osób korzystających z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Celem oddziaływań szkoleniowych powinno być podniesienie świadomości w obszarze szeroko pojętych skutków sprzedaży alkoholu osobom nieletnim. Uwzględniono więc realizację działań związanych z zasadami przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim (m.in. bezwyjątkowa kontrola pełnoletniości w sytuacji wątpliwości). Nacisk będzie położony również na każdorazowe sprawdzanie dowodu osobistego młodych klientów w razie próby zakupu alkoholu (lub papierosów). Ważna jest też tu kontrola rodzicielska.
- Zebrane dane wskazują na potrzebę przeprowadzenia działań profilaktycznych odnośnie problemu uzależnienia od alkoholu, które pozwoliłyby na obalenie popularnych przekonań i stereotypów związanych z alkoholem i chorobą alkoholową.
- Działania profilaktyczne na terenie miasta muszą mieć charakter długofalowy i wielostronny. Nie powinny się one ograniczać jedynie do środowiska szkoły - uczniów, rodziców i opiekunów, ponieważ przyniosą wtedy znacznie mniejsze efekty. Zdecydowanie korzystnym działaniem jest edukowanie mieszkańców poprzez akcje ulotkowe i oplakatowanie.
- Rozpoczęcie programu profilaktycznego, obejmującego pracę z rodzicami, nauczycielami, uczniami oraz pozostałymi mieszkańcami miasta, celem utworzenia wspólnoty sprzeciwu wobec zagrożeń społecznych.
- Zorganizowanie zajęć profilaktycznych oraz kampanii informacyjnej w celu uzmysłowienia jak używki wpływają negatywnie na organizm człowieka oraz funkcjonowanie społeczności – zarówno dla młodzieży, jak i dorosłych mieszkańców miasta.
- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sejnach zwiększy kontrole punktów sprzedaży alkoholu, by wyeliminować miejsca, gdzie młodzież oraz osoby

nietrzeźwe mogą dokonać zakupu tego rodzaju napojów. Nacisk położony będzie na każdorazowe sprawdzanie dowodu osobistego młodych klientów w razie chęci zakupu alkoholu lub papierosów.

- Niezbędne jest opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia świadomości oraz odpowiedzialności sprzedawców alkoholu i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży napojów alkoholowych (jednocześnie papierosów) osobom niepełnoletnim oraz nietrzeźwym.
- Niezbędne jest opracowanie lokalnych programów na rzecz zwiększenia świadomości mieszkańców miasta odnośnie problemów społecznych i możliwości reagowania na sytuacje naruszania prawa, ze szczególnym naciskiem na dzieci i młodzież. Głównym celem programu byłoby wzbudzenie postaw obywatelskich.
- Niezbędne jest podjęcie działań profilaktycznych, których celem byłoby zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły oraz w jej pobliżu, a także zorganizowanie zajęć dydaktycznych dotyczących kwestii przemocy w szkole i rodzinie. Działania kierowane wobec zjawisku przemocy rówieśniczej powinny opierać się na promowaniu zdrowego stylu życia, wdrażaniu już od najmłodszych lat warsztatów obejmujących tematykę komunikacji społecznej, a także samorozwoju i samodoskonalenia, prowadzeniu kampanii profilaktyczno-edukacyjnych, dotyczących problematyki agresji i przemocy oraz sposobów radzenia sobie z negatywnymi emocjami.
- Niezbędne jest zorganizowanie zajęć dydaktycznych dotyczących kwestii przemocy w szkole i rodzinie. Podjęcie działań profilaktycznych, których celem byłoby zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły oraz w jej pobliżu.
- Niezbędne jest podejmowanie działań skierowanych wobec rodziców i nauczycieli, w celu wzmocnienia ich autorytetu wychowawczego. Ważnym jest, by stali się wiarygodnym źródłem informacji i kształtowali prawidłowe postawy podopiecznych.
- Badanie pokazało dużą rolę telewizji oraz Internetu w kształtowaniu postaw i opinii względem substancji odurzających, co powinno być wskazówką do opracowania działań profilaktycznych prowadzonych w szkołach. Naturalnym środowiskiem młodych ludzi w czasach współczesnych jest Internet, dlatego warto spróbować dotrzeć do najmłodszych grup właśnie w ten sposób.

IV. WYBRANE DANE DOTYCZĄCE PROBLEMATYKI UZALEŻNIEŃ W MIEŚCIE SEJNY

1. Punkt Konsultacyjny

Działalność swą kontynuował Punkt Konsultacyjny, dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin, dla osób uzależnionych i współuzależnionych a także dla młodzieży i ich rodzin z problemami behawioralnymi, obejmującymi nad używanie internetu, komputera, telefonu czy z problemami z hazardem.

Oferta Punktu Konsultacyjnego skierowana jest do mieszkańców z terenu miasta Sejny.

W ramach Punktu prowadzone będą m.in. działania: indywidualne psychologiczne poradnictwo, grupa wsparcia osób uzależnionych oraz współuzależnionych oraz poradnictwo dla młodzieży i ich rodzin z problemami behawioralnymi, obejmującymi nadużywanie internetu, komputera, telefonu czy z problemami z hazardem.

Wszystkie porady i konsultacje udzielane w Punkcie są bezpłatne.

Na terenie ZSO w Sejnach z inicjatywy członków MKRPA w Sejnach został utworzony w okresie listopad/grudzień 2016 dodatkowy Punkt Konsultacyjny, w którym Pani Halina Sawicka – członek MKRPA, udzielała bezpłatnej pomocy w formie porad dla młodzieży i jej rodzinom w trudnych sytuacjach rodzinnych/szkolnych - 8 osób

Z bezpłatnej pomocy specjalistów w 2016 roku skorzystało:

- z porad prawnika - 46 osób,
- z porad psychologa – łącznie udzielono **porad 41 osobom**. Ponadto udzielono porad dotyczących innych problemów niż alkoholowe **dla 16 osób**.
- z porad ogólnych – sierpień/grudzień 2016 - **11 osób**,
- grupa wsparcia dla osób uzależnionych prowadzona przez terapeutę ds. uzależnień - **6-10 osób**.
- grupa wsparcia dla osób współuzależnionych prowadzona przez terapeutę - 12 osób, Terapeuta stosował terapię indywidualną wobec **ok. 39 osób** współuzależnionych.

W Punkcie przyjmują także wnioski oraz udzielają porad członkowie Komisji. Członkowie Komisji pełnią dyżury w każdą środę miesiąca po 2 godziny zegarowe. Każda osoba powołana w skład Komisji jest zobowiązana uczestniczyć w dyżurach.

2. Dla realizacji zadań Komisja działa w pełnym składzie lub poprzez Zespoły robocze:

- zespół ds. kierowania na leczenie odwykowe i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- zespół ds. wydawanie zezwoleń na prowadzenie sprzedaży napojów alkoholowych oraz kontroli podmiotów posiadających zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych,
- zespół ds. profilaktyki i edukacji oraz kontroli realizacji zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Sejnach.

Od stycznia do końca grudnia 2016 r. - 12 wspólnych posiedzeń plenarnych:

I podzespół - zajmujący się merytorycznie rozpatrywaniem wniosków o leczenie odwykowe, przeprowadzaniem rozmów motywacyjno- interwencyjnych z osobami uzależnionymi - **20 spotkań**

W 2016 roku wpłynęło 28 wniosków o wszczęcie postępowania – 20 złożonych przez KPP w Sejnach, 8 od członków rodziny. Zaproszono 51 osób na posiedzenie komisji. Z 36 osobami przeprowadzono rozmowy motywujące do podjęcia dobrowolnego leczenia. Wobec 15 osób, które nie przybyły na żadne z wezwań lub nie zadeklarowały chociażby próby podjęcia leczenia MKRPA wystosowała 9 wniosków do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Sejnach w sprawie wszczęcia postępowania o zobowiązanie uczestnika postępowania do podjęcia leczenia odwykowego.

II podzespól - odbył 4 spotkania

Komisja m.in. zajmowała się opiniowaniem wniosków w sprawie wydania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży i do spożycia poza miejscem sprzedaży. Pozytywnie zaopiniowano 16 wniosków.

III podzespól - odbył 10 spotkań

W 2016 roku MKRPA pozytywnie zaopiniowała 25 ofert zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.

Dotyczyły one następujących zagadnień:

rozpatrzenie ofert na realizację pozaszkolnych zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, sporządzano harmonogramy sprawdzenia zajęć profilaktycznych, rozpatrywanie ofert na dofinansowanie działań profilaktycznych prowadzonych na terenie Miasta Sejny przez inne jednostki, uzgodnienie kierunków działania, które zostały zawarte w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii na rok 2017 w Mieście Sejny.

2016 roku wpłynęło 28 wniosków o wszczęcie postępowania – 20 złożonych przez KPP w Sejnach, 8 od członków rodziny. Zaproszono 51 osób na posiedzenie komisji. Z 31 osobami przeprowadzono rozmowy interwencyjno-motywuujące w związku z nadużywaniem alkoholu. Wobec 15 osób które nie przybyły na żadne z wezwań lub nie zadeklarowały chociażby próby podjęcia leczenia GKRPA wystosowała 9 wniosków do Wydziału Rodzinnego i Nieletnich Sądu Rejonowego w Sejnach w sprawie wszczęcia postępowania o zobowiązanie uczestnika postępowania do podjęcia leczenia odwykowego

W latach ubiegłych statystyka tych spraw wygląda następująco:

Tabela. Liczba spraw złożonych do MKRPA

MKRPA	2012	2013	2014	2015	2016
Liczba spraw	25	35	26	28	28

3. Sąd Rejonowy w Sejnach

Zobowiązania do leczenia odwykowego zasądzone przez Sąd Rejonowy w Sejnach skierowane przez MKRPA w Sejnach						
Lp.	Zobowiązania	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Liczba nałożonych obowiązków w systemie niestacjonarnym	1	5	1	5	5
2.	Liczba nałożonych obowiązków w systemie stacjonarnym	3	6	2	3	12
3.	Wnioski oddalone (np. z powodu zmiany	2	1	0	3	3

4.	Wnioski umorzone (zgony)	3	0	1	1	1
5.	Sprawy zawieszono	0	0	0	0	0
6.	Sprawy w toku	0	0	0	0	0
7.	Zwrot wniosków	5	0	2	1 sprawa przekazana do innego Sądu	0

4. Komenda Powiatowa Policji w Sejnach

Przestępstwa przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu alkoholizmowi i narkomanii wg Komendy Powiatowej Policji dotyczące miasta Sejny						
Lp	Przestępstwa	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Liczba popełnionych przestępstw przez osoby będące pod wpływem alkoholu/narkotyków	25/1	33	25/1	24	20/12
2.	Liczba popełnionych wykroczeń przez osoby będące pod wpływem alkoholu/narkotyków	296	298	215	46	253
3.	Liczba kolizji spowodowanych przez osoby będące pod wpływem alkoholu/narkotyków	2	3	0	1	2

5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sejnach

Świadczenia udzielane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sejnach w związku z używaniem alkoholu						
Lp.	Wskaźniki	2012	2013	2014	2015	2016
1.	Liczba rodzin korzystających z pomocy materialnej MOPS	256	276	256	257	260

2.	Liczba rodzin objętych pomocą materialną MOPS z powodu uzależnienia od alkoholu	8	7	6	4	58
3.	Liczba dzieci będących w rodzinach z problemem uzależnienia od alkoholu	4	5	4	0	20
4.	Formy udzielanej pomocy dla rodzin z problemem alkoholowym.	Zasiłki stałe, opłacanie składki na ubezpieczenie zdrowotne, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, pomoc rzeczowa w postaci: m.in. jednego gorącego posiłku dziennie, zakupu obiadów dzieciom w szkołach i wyżywienia w przedszkolach, zapewnienia schronienia, zakup opału, odzieży obuwia, leków, sprawienie pogrzebu, praca socjalna.				

6. Zespół Interdyscyplinary

Zespół Interdyscyplinary realizuje działania określone w ustawie o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2015-2022 przyjęty uchwałą Nr IX/30/15 Rady Miasta Sejny z dnia 18 maja 2015 r.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest integrowanie i koordynowanie działań podmiotów tj. jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, kuratorów sądowych, prokuratorów oraz przedstawicieli innych podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności.

W skład Zespołu wchodzi 12 przedstawicieli instytucji i organizacji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu zapewnia MOPS w Sejnach.

Zespół Interdyscyplinary może tworzyć **grupy robocze** w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie w indywidualnych przypadkach. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „**Niebieskie Karty**”. Procedura ta obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia.

Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A ” w przypadku powzięcia, w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie.

W 2016 roku do Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 30 „Niebieskich Kart” (dot. 22 rodzin) w tym:

- 30 „NK” z Komendy Powiatowej Policji w Sejnach. **We wszystkich przypadkach wystąpił problem uzależnień.**

7. Rynek alkoholowy w mieście Sejny

Zgodnie z Uchwałą nr II/15/02 Rady Miasta Sejny z dnia 13 grudnia 2002 roku w sprawie ustalenia dla terenu Miasta Sejny liczby punktów sprzedaży napojów zawierających powyżej 4,5% alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży jak i w miejscu sprzedaży.

Limit punktów sprzedaży dla napojów alkoholowych:

Zgodnie z Uchwałą II/15/02 Rady Miasta Sejny z dnia 13 grudnia 2002, łączny limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych zawierających powyżej 4,5 % alkoholu (z wyjątkiem piwa) przeznaczonych do spożycia **wynosi 35 punktów**, w tym:

- limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (detal) – 25,
- limit punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (gastronomia) – 10.

Obecnie na terenie miasta funkcjonują 32 punkty prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych:

- 23 punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)
- 4 punkty sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne) .

w tym:

- 18 punktów sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży (sklepy)
- oraz 2 punkty sprzedaży napojów alkoholowych o zawartości alkoholu powyżej 18% przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży (lokale gastronomiczne).

Ilość zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych:

Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wydanych w 2016 roku (według zawartości alkoholu)								
1) poza miejscem sprzedaży				2) w miejscu sprzedaży				
do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	pow. 18%	razem	do 4,5% (oraz piwa)	od 4,5 do 18% (z wyjątkiem piwa)	pow. 18%	razem	ogółem (1+2)
15	13	12	40	1	0	0	1	41

Liczba wydanych zezwoleń nie jest taka sama jak ilość punktów sprzedaży napojów alkoholowych do spożycia w miejscu (gastronomia) lub poza miejscem (detal), ponieważ jeden punkt sprzedaży może posiadać 3 rodzaje zezwoleń:

- do 4,5% zawartości alkoholu oraz na piwo (piwo),
- powyżej 4,5% do 18% zawartości alkoholu /z wyjątkiem piwa/ (wino),

- powyżej 18% zawartości alkoholu (wódka)

Ponadto w 2016 roku wydano 2 jednorazowe zezwolenia na sprzedaż piwa (1-2 dni) podczas imprez organizowanych na otwartej przestrzeni.

V. REALIZATORZY, PARTNERZY I ADRESACI PROGRAMU

Prowadzenie i koordynacja spraw związanych z realizacją Programu należy do Pełnomocnika Burmistrza ds. profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom. Wymienione w Programie zadania będą realizowane przez cały rok 2018 w formie zadań krótkoterminowych i ciągłych.

Realizatorami zadań będą pracownicy placówek, w których będzie świadczona pomoc terapeutyczna i socjoterapeutyczna, instruktorzy i realizatorzy programów profilaktycznych, w tym pedagodzy szkolni, wychowawcy i nauczyciele, terapeuci uzależnień, lekarze i psycholodzy, pracownicy socjalni, policjanci i strażnicy miejscy, pielęgniarki i higienistki szkolne, kuratorzy sądowi, przeszkoleni członkowie stowarzyszeń abstynenckich, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sejnach, wykonawcy profilaktycznych spektakli teatralnych.

Wykonawcy zadań będą realizować je w oparciu o szczegółowe programy, w których określone będą: diagnoza problemu, cele programu, harmonogram i metody pracy, uczestnicy zadań, ich liczba i sposób ich rekrutacji, miejsce i czas realizacji zadań programu oraz środki i materiały niezbędne do jego realizacji, a także wskaźniki i sposób ewaluacji programu oraz sposób jego rozliczenia.

Programy rozliczane będą w oparciu o sprawozdania uwzględniające ewaluację programu i finansowe w sposób określony w umowach/porozumieniach/zleceniach zawartych o realizację programów.

Zadania wymienione w Programie będą realizowane z inicjatywy Urzędu, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zainteresowanych podmiotów, takich jak np. placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, placówki specjalistyczne i inne podmioty, przez złożenie wniosku/ofert o dofinansowanie/powierzenie programów na realizację zadań Gminnego Programu.

Podmioty działające w obszarze pożytku publicznego będą realizowały zadania w oparciu o statuty / regulaminy tych podmiotów, po rozstrzygnięciu konkursów ofert na realizację programów z zakresu wychowania w trzeźwości, przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii oraz ochrony przed przemocą domową, ogłaszanych przez Burmistrza Miasta Sejny. Zasady i tryb przyjmowania ofert od organizacji pozarządowych i innych podmiotów o dofinansowanie realizacji programów w ramach zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Sejny na 2018 rok, określają zarządzenia Burmistrza Miasta Sejny. Ostateczna liczba zadań będzie uzależniona od wartości ofert przyjętych w drodze konkursu ofert i wielkości środków finansowych pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Program realizują również:

- Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sejnach,
- Punkt Konsultacyjny w Sejnach,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sejnach,

- Komenda Powiatowa Policji w Sejnach,
- Poradnia Psychologiczna – Pedagogiczna w Sejnach,
- Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w Sejnach,
- Placówki kulturalne i oświatowe,
- Zakłady opieki zdrowotnej,
- Stowarzyszenia i organizacje pozarządowe,
- Kościoły i związki wyznaniowe,
- Organizacje pozarządowe realizujące zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych,
- Inne podmioty którym zlecane są zadania miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych,
- oraz inne jednostki miejskie posiadające niezbędną wiedzę, doświadczenie i potencjał kadrowy.

Zlecenie zadań ujętych w Programie odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Zlecenie zadań miejskim jednostkom organizacyjnym, w tym szkołom i innym placówkom systemu oświaty może nastąpić także w drodze zmiany dysponenta środków budżetowych.

Podmioty realizujące zadania programu:

- składają sprawozdanie z realizacji zadania,
- są zobowiązane do każdorazowego zamieszczania informacji o źródle dofinansowania lub finansowania zadania.

Analiza ryzyka:

- ograniczone zasoby kadrowe,
- brak realizatorów poszczególnych zadań.

Adresatami programu są wszyscy mieszkańcy miasta Sejny, a w szczególności:

- dzieci i młodzież szkolna,
- rodzice, opiekunowie i wychowawcy,
- rodziny osób z problemem alkoholowym,
- osoby i rodziny uwikłane w problem przemocy w rodzinie,
- osoby pijące nadmiernie, w tym uzależnione od alkoholu,
- konsumenci i sprzedawcy alkoholu,
- osoby dorosłe, w tym kierowcy.

VI. CELE PROGRAMU

Celem Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani w Sejnach w 2018 r. jest zmniejszenie rozmiarów aktualnie występujących problemów związanych z nadużywaniem alkoholu i środków psychoaktywnych oraz zapobieganie ich powstawaniu poprzez:

- przeciwdziałanie problemom alkoholowym i narkomanii m.in. poprzez wzrost wiedzy, świadomości mieszkańców szczególnie uczniów szkół znajdujących się na terenie miasta Sejny z zakresu problematyki uzależnień, zachowań ryzykownych, asertywności itp.,

- podniesienie kompetencji osób zajmujących się tematyką uzależnień, przemocy oraz profilaktyką na terenie miasta,
- zapewnienie specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym od substancji psychoaktywnych i ich rodzinom, osobom doświadczającym przemocy i ich rodzinom, pomoc rodzicom w procesie wychowawczym.
- promocja zdrowego stylu życia i rozbudzenie wśród dzieci i młodzieży zainteresowania różnymi formami aktywności: sportowej, artystycznej, jako alternatywy wobec uzależnień, szczególnie picia alkoholu, zażywania środków psychoaktywnych, stosowania przemocy oraz innych zjawisk patologicznych.
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów dotyczących uzależnień, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości (zakaz sprzedaży alkoholu nieletnim).

Odbiorcami programu będą mieszkańcy miasta Sejny.

Prezentowany Program kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Mieście. Wskazuje planowane, długofalowe, wielostronne i skoordynowane działania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację. Istotnym partnerem Miasta w realizacji zadań Programu są organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe.

VII. SPOSOBY REALIZACJI ZADAŃ

Kluczowym aktem prawnym regulującym w Polsce kwestie alkoholowe jest ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Jest ona w całości skoncentrowana na wieloaspektowej problematyce alkoholowej; zawiera zarówno regulacje dotyczące zadań samorządu gminnego, jak i warunki prowadzenia sprzedaży napojów alkoholowych oraz sprawy związane z leczeniem odwykowym.

Ustawa stanowi, iż prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. Zadania określone w art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizowane będą na terenie miasta w następujący sposób:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Dostępność i wysoką jakość profesjonalnej terapii uzależnień warunkuje skuteczność wszystkich innych działań podejmowanych na rzecz osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin. Część osób uzależnionych, po zakończeniu leczenia odwykowego wymaga oddziaływań rehabilitacyjnych, dlatego koniecznym jest podejmowanie działań podtrzymujących proces trzeźwienia.

Bardzo ważne jest również przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie. Najczęściej jest to przemoc psychiczna, następnie, jeśli chodzi o częstość, obserwuje się przemoc fizyczną,

później ekonomiczną i na końcu seksualną. Średnia występowania przemocy rodzinnej na terenie Miasta jest porównywalna ze średnimi w ogólnopolskiej populacji.

Jako najczęstsza przyczyna występującej przemocy w rodzinach (wg. statystyki „Niebieskich kart”) podawany jest alkohol. Specyfika przemocy w rodzinach alkoholowych polega zarówno na większym nasileniu zjawiska, jak też na większych rozmiarach destrukcji wśród ofiar i ich mniejszych zasobach indywidualnych do radzenia sobie. O dobrym kierunku działań w zakresie przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie świadczy fakt, że wzrasta liczba ujawnianych przypadków przemocy oraz osób, które przyznają się do doświadczania tej przemocy.

Na terenie Miasta Sejny nie ma podmiotów udzielających świadczeń opieki zdrowotnej w odpowiednim zakresie. Dlatego też działania podejmowane w powyższym zakresie będą na mocy zawartych umów z podmiotami/osobami zewnętrznymi wyłonionymi w konkursie ofert.

Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące działania:

- Dofinansowanie programów rehabilitacji po zakończonym leczeniu odwykowym kierowanych do osób uzależnionych i członków ich rodzin,
- inicjowanie procesu wdrażania do podstawowej opieki zdrowotnej programów wczesnego rozpoznania i interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie,
- prowadzenie w punkcie konsultacyjnym indywidualna psychoterapia osób uzależnionych i ich rodzin,
- udzielanie wsparcia edukacyjnego, emocjonalnego dla osób z problemem uzależnień, motywowanie osób uzależnionych do podjęcia leczenia, rozpoznanie zjawiska przemocy domowej, inicjowanie interwencji, gromadzenie informacji na temat dostępnych miejsc pomocy,
- motywowanie zarówno osób uzależnionych jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnienia, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania z pomocy grup samopomocowych,
- rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielanie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach uzyskania pomocy i powstrzymania przemocy,
- motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie ale nieuzależnionych do zmiany szkodliwego wzoru picia,
- rozwijanie miejskiego systemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz wsparcia dla jej ofiar poprzez poprawę współpracy oraz przepływu informacji pomiędzy instytucjami i organizacjami zajmującymi się pomocą socjalną, materialną, medyczną, prawną i psychologiczną,
- gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji z terenu miasta.

Wskaźniki:

- liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe,
- liczba osób uzależnionych i ich rodzin korzystających z programów pomocowych,
- liczba organizacji pozarządowych i liczba zadań przez nie realizowanych, zleconych w ramach konkursu na dotacje z budżetu miasta,
- liczba przeprowadzonych rozmów interwencyjno - motywujących,
- liczba i rodzaj prowadzonych działań edukacyjno-informacyjnych.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy choroby alkoholowej, narkomanii lub przemocy w rodzinie – pomocy psychospołecznej i prawnej.

Działania określone w Programie skierowane są nie tylko do osób z problemem uzależnień, ale także do członków ich rodzin, którzy, podobnie jak osoba z problemem uzależnień, podlegają niszczącym skutkom długotrwałego oddziaływania alkoholu czy innych środków uzależniających. Nadużywanie alkoholu przez jednego członka rodziny destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy, jest przyczyną cierpienia dorosłych i dzieci.

Współuzależnienie nie jest chorobą – to efekt przystosowania się do sytuacji problemowej. Istotne z punktu widzenia trwałości i jakości życia rodziny z problemem alkoholowym jest objęcie pomocą terapeutyczną całej rodziny. Ważnym zadaniem osób pomagających jest kompleksowa diagnoza sytuacji rodzinnej i zaoferowania pomocy zarówno rodzinie jako całości jak i poszczególnym jej członkom.

Na podstawie badań naukowych wyliczono, że w Polsce 943.000 dzieci i młodzieży w wieku poniżej 18 roku życia ma rodziców z problemem wynikającym z picia. Populacja ta stanowi ok. 13% tej grupy wiekowej. Odsetek ten waha się od 11% wśród dzieci do roku życia do prawie 15% w grupie wiekowej 13-17 lat.

Dzieci wychowujące się w rodzinach z problemem alkoholowym żyją w stanie chronicznego napięcia i stresu, doświadczają wielu traumatycznych sytuacji związanych z chaosem i awanturami w domu a w związku z brakiem oparcia ze strony dorosłych żyją w poczuciu braku bezpieczeństwa emocjonalnego i fizycznego, co powoduje określone zaburzenia emocjonalne i psychiczne. Należy również podkreślić, że przy braku wsparcia i pomocy socjoterapeutycznej, dzieci z rodzin z problemem alkoholowym stanowią grupę najwyższego ryzyka. Żyjąc w rodzinie z problemem alkoholowym, czasami szukają takich form spędzania czasu wolnego, które wiążą się ze spożywaniem alkoholu. Negatywne wzorce wyniesione z domu są także często powtarzane w ich dorosłym życiu.

Udzielanie pomocy rodzinom, w której występują problemy uzależnień stanowi kolejne, priorytetowe zadanie Programu. Wykazane w Programie działania w tym zakresie dają podstawę prawidłowej realizacji tych założeń.

Zadanie to będzie realizowane poprzez finansowanie lub dofinansowanie:

- upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach, w szczególności z problemem alkoholowym NPZ,
- wspieranie i rozwijanie poradnictwa indywidualnego, grup wsparcia,
- zatrudnienie terapeutów i specjalistów do prowadzenia programów psychoterapii współuzależnienia oraz poradnictwa dla młodzieży i ich rodzin z problemami behawioralnymi, obejmującymi nadużywanie internetu, komputera, telefonu czy z problemami z hazardem, a także programów pomocy psychologicznej,
- uruchomienie telefonu zaufania,
- Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej poprzez dofinansowanie bieżącej działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w których realizowany jest program socjoterapeutyczny lub psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny lub inny psychoedukacyjny a także wspieranie działań animacyjnych i socjoterapeutycznych realizowanych w formie pracy podwórkowej przez wychowawcę,

- prowadzenie edukacji publicznej dot. uzależnień, zakup materiałów edukacyjnych, zakup i rozpowszechnianie materiałów promocyjnych i informatorów dotyczących działalności Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w tym udział w kampaniach ogólnopolskich „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Przeciw pijanym kierowcom”, „Postaw na rodzinę”, „Przeciwdziałanie przemocy”, utworzenie strony internetowej, prowadzenie systemu informacji i lokalnych kampanii, wydawanie i zakup materiałów edukacyjnych, zlecenie badań, sondaży opinii publicznej,
- podejmowanie działań interwencyjnych i edukacyjnych adresowanych do osób stosujących przemoc w rodzinie,
- wspieranie procedury tzw. „Niebieskiej Karty”,
- organizowanie szkoleń dla osób mających kontakt z osobami stosującymi przemoc w rodzinie,
- sporządzanie lokalnych diagnoz,
- wspieranie funkcjonowania Punktów Konsultacyjnych, wczesne rozpoznanie i interwencja wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie,
- Przyjmowanie zgłoszeń i podejmowanie przez MKRPA czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w Punkcie Konsultacyjnym,
- Wspieranie działalności środowisk abstynenckich, NPZ.

Wskaźniki:

- liczba osób współuzależnionych uczestniczących w programach,
- liczba osób korzystających z porad specjalistycznych w punkcie konsultacyjnym,
- liczba przeprowadzonych rozmów interwencyjno - motywujących,
- liczba i rodzaj rozprawionych materiałów informacyjno-edukacyjnych,
- liczba placówek wsparcia dziennego i liczba dzieci objętych wsparciem w tych placówkach,
- liczba spotkań członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych uczestniczących w posiedzeniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

Jak wskazują badania ESPAD z 2015 roku do upicie się przyznało się 12% 15-16 latków i 19% 17-18 latków. Z danych tych wynika, że w grupie 17-18 latków 72% osób deklarowało, że piło piwo, 41% że piło wino i aż 63% miało kontakt z napojami wysokoprocentowymi. Podobne wyniki uzyskano również w grupach młodszych. W czasie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem, jakiegokolwiek napoje alkoholowe piło około 72% 15-latków i blisko 93% 17-18 latków. **Picie alkoholu wśród młodych ludzi jest najczęstszym zachowaniem ryzykownym.** Przy konstruowaniu Programu uwzględniono również doświadczenia z lat ubiegłych, z których wynika, że najskuteczniejsza jest profilaktyka skierowana do najmłodszej grupy odbiorców, tj. dzieci i młodzieży.

Zgodnie z zaleceniami przedstawionymi przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych należy kontynuować działania profilaktyczne realizowane w środowisku lokalnym zwracając uwagę na to, aby programy spełniały określone standardy jakości.

Planując do realizacji w ramach Programu działania skierowane do dzieci i młodzieży, brano pod uwagę fakt, iż osiągnięcie celu stanie się możliwe, o ile działania będą prowadzone systematycznie i planowo przy wykorzystaniu różnych form oddziaływań i skierowaniu działań na różne obszary. Dlatego też między innymi za ważne w Programie uznano działania ukierunkowane na zmniejszenie spożycia napojów alkoholowych wśród mieszkańców Miasta, a **przede wszystkim wśród młodzieży**.

Ważnym zadaniem jest również kierowanie działań edukacyjnych do rodziców. Celem takich działań jest wspieranie abstynencji dziecka i przygotowywanie go do podejmowania świadomych i odpowiedzialnych decyzji związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Mocna więź z rodzicami, umiejętność budowania wokół dziecka nie tylko systemu kontroli, ale i wsparcia – są ważnymi czynnikami chroniącymi młodych ludzi przed sięganiem po substancje psychoaktywne.

Przeprowadzone badania potwierdzają istnienie błędnych mitów i stereotypów dotyczących pozytywnego wpływu na zdrowie różnych rodzajów napojów alkoholowych. Dlatego niezmiernie ważna jest edukacja w tym zakresie również osób dorosłych, sprzedawców napojów alkoholowych, przyszłych użytkowników dróg itp. Prowadzenie edukacji publicznej jest jednym z zadań związanych z realizacją Programu. Działania edukacyjne i informacyjne wzmacniają skuteczność innych narzędzi lokalnej polityki wobec alkoholu. Systematyczne edukowanie i szkolenia profesjonalistów pracujących zawodowo w systemie pomocy dzieciom, młodzieży i rodzinom są ważnym elementem profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w gminie.

Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące działania:

- poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie **programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności** adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego NPZ-narkomania.
- prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu dla konsumentów i ich otoczenia NPZ
- prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież NPZ,
- realizacja programów profilaktycznych dla rodziców i aktywna współpraca z nimi,
- podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu, w tym w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie NPZ,
- podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych oraz działań kontrolnych i interwencyjnych, mających na celu ograniczenie dostępności napojów alkoholowych i przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim, udział w kampanii ogólnopolskich,
- Poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w tym programów profilaktyki

- uniwersalnej, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykownych i czynniki chroniące, wspierające prawidłowy rozwój, (NPZ
- wspomaganie instytucji, które swoim działaniem przyczyniają się do kształtowania pozytywnych postaw społecznych, a tym samym przeciwdziałają uzależnieniom,
  - dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów itp.,
  - dofinansowanie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży prowadzonych na terenie szkół i innych placówkach oświatowo-wychowawczych,
  - organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży po zajęciach lekcyjnych oraz w czasie ferii zimowych i wakacji oraz doposażenie placów zabaw dla dzieci, dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć, w tym zakup sprzętu umożliwiającego prowadzenie na terenie szkół oraz innych miejskich obiektów pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych,
  - dofinansowanie kolonii, półkolonii i obozów i innych form wypoczynku z programem socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin z problemem choroby alkoholowej, narkomanii lub przemocy w rodzinie,
  - wspieranie realizacji zajęć sportowych stanowiących część strategii profilaktycznej,
  - wspieranie prospołecznych działań i programów z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia nakierowanych na utrzymanie dobrych relacji z rodziną oraz innym i troskliwymi osobami dorosłymi jako ważny czynnik chroniący i wspierający prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży,
  - prowadzenie edukacji publicznej dot. uzależnień, zakup/opracowanie/pozyskanie oraz dystrybucja broszur, książek, biuletynów, ulotek i innych form służących oddziaływaniu profilaktycznemu, organizacja lokalnych kampanii,
  - tworzenie sieci punktów informacyjnych z danymi o dostępnej ofercie pomocy na terenie miasta Sejny w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych: ośrodek pomocy społecznej, ośrodek zdrowia, komenda policji, parafia, punkt konsultacyjny, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, poradnia zdrowia psychicznego, sądy, szkoły, urzędy itp. oraz rozpowszechnianie informacji o miejscach pomocy i ich ofercie w postaci ulotek plakatów, ogłoszeń prasowych oraz w internecie,
  - wspieranie zajęć profilaktyczno - wychowawczych mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży stanowiących alternatywę dla zachowań ryzykownych,
  - edukacja lokalnych decydentów i radnych w zakresie wagi i skali lokalnych problemów alkoholowych,
  - budowanie lokalnych koalicji na rzecz profilaktyki,
  - aktywna współpraca z lokalnymi mediami, monitorowanie zawartości pojawiających się artykułów, publikowanie artykułów na ten temat,
  - monitorowanie skali problemów w środowisku lokalnym poprzez prowadzenie badań i sondaży, tworzenie lokalnych diagnoz ni ekspertyz,
  - udział w kampaniach społecznych z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego,
  - zadania o charakterze interwencyjno-sprawdzającym w ramach współpracy międzysektorowej służb,
  - wspieranie personelu medycznego w stosowaniu metod wczesnego rozpoznawania i krótkiej interwencji wobec osób pijących alkohol ryzykownie i szkodliwie,
  - współpraca z Policją i innymi instytucjami w organizacji działań profilaktycznych, realizacja programów edukacyjnych, interwencyjnych i korekcyjnych w szkołach,

ośrodkach o szkolenia kierowców. Wspieranie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości oraz działań pod wpływem środków psychoaktywnych osób kierujących pojazdami mechanicznymi itp.

Wskaźniki:

- liczba dzieci uczestniczących w zajęciach i programach profilaktycznych oraz zajęciach pozalekcyjnych,
- ilość zorganizowanych szkoleń i kursów oraz liczba uczestników szkoleń i kursów,
- liczba szkół i innych placówek, w których prowadzone są programy profilaktyczne,
- liczba wspartych przedsięwzięć profilaktycznych organizowanych w szkołach i innych placówkach,
- liczba przeprowadzonych wizytacji przez członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

Ważnym partnerem w realizacji Programu są stowarzyszenia i kluby abstynenckie. W ramach Programu przewiduje się wspomaganie działalności tych podmiotów. Samorząd realizując zadania określone w programie może powierzyć je organizacjom pozarządowym lub wesprzeć je w organizacji zadań, które wpisują się w zakres gminnego programu. Przy realizacji zadań z zakresu profilaktyki ważnym partnerem dla gmin są stowarzyszenia abstynenckie. Działania abstynenckie mogą mieć charakter zarówno formalny jak i nieformalny.

Zadanie to będzie realizowane poprzez następujące działania:

- wspieranie realizacji zadań organizowanych przez organizacje pozarządowe prowadzące działalność pożytku publicznego w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym,
- wspieranie systemu współpracy międzyinstytucjonalnej tj. współpracy służb, instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych na rzecz zwiększenia skuteczności działań profilaktycznych, promujących zdrowy tryb życia i abstynencję oraz interwencyjnych,
- wspomaganie rzeczowe działań stowarzyszeń abstynenckich, ruchów samopomocowych AA i innych podmiotów realizujących zadania Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przeciwdziałania Narkomanii w Sejnach,
- współpraca merytoryczna, wymiana informacji i doświadczeń z podmiotami realizującymi Program, włączanie organizacji pozarządowych w wykonywanie zadań wynikających z realizacji Programu,
- finansowanie i dofinansowanie udziału w szkoleniach, kursach specjalistycznych, konferencjach, warsztatach przedstawicieli organizacji pozarządowych zwłaszcza w zakresie wspomaganie ich działalności,
- współpraca z administracją rządową i samorządową w zakresie realizacji programów profilaktycznych, szkoleń, konferencji, kampanii oraz monitorowania problemów alkoholowych, narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- dofinansowanie realizacji programów profilaktycznych i socjoterapeutycznych w świetlicach i placówkach prowadzonych przez organizacje pozarządowe, instytucje, podmioty oświatowo – wychowawcze,

Wskaźniki:

- liczba organizacji, instytucji, podmiotów i osób fizycznych zaangażowanych w działalność na rzecz osób uzależnionych i współuzależnionych,
  - liczba zadań zleconych organizacjom pozarządowym i instytucjom w ramach współpracy międzyinstytucjonalnej.
- 5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowania przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.**

W przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym, sprzedaży na kredyt lub pod zastaw oraz złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych gmina może podejmować interwencje oraz występować przed sądem jako oskarżyciel publiczny. Realizacja zadania wspólnie z Policją dot. kontroli placówek handlowych w zakresie sprzedaży alkoholu nieletnim, reklama, promocja alkoholu itp.

Zadanie będzie realizowane poprzez:

- zmniejszenie dostępności fizycznej i ekonomicznej alkoholu NPZ
- zapewnienie skutecznego przestrzegania prawa w zakresie produkcji, dystrybucji, reklamy, promocji oraz spożywania napojów alkoholowych, NPZ
- przyjmowanie zawiadomień o naruszeniu art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i kierowanie ich do zaopiniowania przez Komisję,
- wdrożenie spotkań edukacyjno -profilaktycznych dla kandydatów na kierowców,
- rozpatrywanie przez Komisję wpływających wniosków dotyczących osób uzależnionych od alkoholu, występowanie w Sądzie w charakterze oskarżyciela publicznego,
- podejmowanie działań zmierzających do wszczęcia postępowania, w związku z naruszeniem art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poprzez kierowanie wniosków do Sądu wobec osób, instytucji prowadzących reklamę napojów alkoholowych niezgodną z przepisami ustawy, sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych osobom do lat 18, osobom, których stan wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwym oraz prowadzącym sprzedaż alkoholu na kredyt i pod zastaw,
- prowadzenie kontroli przedsiębiorców prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad zawartych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a w szczególności w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim,
- prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych skierowanych do sprzedawców alkoholu,
- kształtowanie właściwych postaw reagowania w sytuacji sprzedaży alkoholu nietrzeźwym, nieletnim i pod zastaw poprzez m. in. organizację szkoleń dla przedsiębiorców prowadzących obrotu napojami alkoholowymi.

Wskaźniki:

- liczba wniosków przekazanych do sądu dot. leczenia osób uzależnionych od alkoholu,
- liczba opinii o uzależnieniu od alkoholu wydanych przez biegłych,
- liczba przeprowadzonych kontroli,
- liczba przeprowadzonych szkoleń dla sprzedawców oraz liczba uczestników.

VIII. DZIAŁALNOŚĆ MIEJSKIEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W SEJNACH I PEŁNOMOCNIKA

Art. 4¹ ust. 3 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2015 r. poz. 1286) stanowi: „Wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast) powołują gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności inicjujące działania w zakresie określonym w ust. 1 oraz podejmujące czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie lecznictwa odwykowego.”

Pełnomocnik Burmistrza ds. profilaktyki i przeciwdziałania uzależnieniom:

Działa w oparciu o przepisy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy. Do zadań Pełnomocnika należy prowadzenie działalności służącej profilaktyce i rozwiązywaniu problemów uzależnień na terenie miasta a także przeciwdziałania przemocy, a w szczególności prowadzenie analizy problemów uzależnień i możliwości ich rozwiązywania na terenie Miasta, opracowywanie wspólnie z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przedkładanie Burmistrzowi Miasta projektu Programu Profilaktyki i projektu planu wydatków na dany rok budżetowy, sprawozdania z realizacji Programu, sporządzanie na podstawie ankiety opracowanej przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych sprawozdania z działalności w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, podejmowanie działań na rzecz tworzenia i wzmacniania lokalnej koalicji na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom, współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz zmniejszenia rozmiarów problemów uzależnień w środowisku, współpraca z Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, przyjmowanie wniosków o dofinansowanie realizacji zadań Miejskiego Programu Profilaktyki i ich merytoryczna ocena, przygotowanie ogłoszenia konkursów ofert na wykonanie zadań publicznych realizowanych przez organizacje pozarządowe, bieżąca koordynacja zadań wynikających z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przeciwdziałania Narkomanii Miasta Sejny oraz realizacja Zarządzeń w sprawie planu wydatków tego programu, udział w posiedzeniach miejskich komisji, przygotowywanie zarządzeń Burmistrza oraz uchwał Rady w sprawach: Programu Profilaktyki i Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sejnach, opracowywanie treści umów, zleceń i innych dokumentów związanych z realizacją Programu, kontrola realizacji umów zleceń i innych zadań wykonywanych w ramach Programu, podejmowanie działań służących przeciwdziałaniu przemocy, rozliczanie udzielonych dotacji.

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sejnach:

Komisja powoływana jest zarządzeniem Burmistrza Miasta Sejny i pracuje w oparciu o zatwierdzony przez Burmistrza regulamin komisji.

- Komisja jest ciałem opiniującym i inicjującym wykonanie Programu. Komisja analizuje, inspiruje i inicjuje działania w zakresie udzielania rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej, prawnej a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, prowadzi postępowania zmierzające do motywowania osób uzależnionych celem podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego bądź kierowania wniosków do sądu o nałożenie obowiązku poddania się leczeniu, uczestniczy w procedurze „Niebieskiej Karty” oraz postępowaniu w zakresie przeciwdziałania przemocy, organizuje szkolenia

dla sprzedawców napojów alkoholowych, prowadzi działania kontrolne w stosunku do podmiotów sprzedających alkohol, w szczególności w kontekście sprzedaży alkoholu nieletnim, wydaje opinie w sprawie wydania i cofania zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, opiniuje oferty programowe składane corocznie przez instytucje, stowarzyszenia i osoby fizyczne, których propozycje są ujęte w Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i przeciwdziałania Narkomanii w Sejnach i są zgodne ze standardami współczesnej profilaktyki, prowadzi działania monitorujące przebieg realizacji programów i działań profilaktycznych finansowanych w ramach programu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi.

- Przewodniczący Komisji jest odpowiedzialny za organizację i prawidłową realizację zadań wykonywanych przez Komisję oraz za pracę poszczególnych Zespołów, jeśli ich funkcjonowanie jest niezbędne do wykonania poszczególnych czynności.
- W skład Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sejnach wchodzi osoby o różnych uzupełniających się kompetencjach.
- Każdy członek Komisji winien podnosić swoje kwalifikacje zawodowe z zakresu profilaktyki uzależnień, przemocy poprzez uczestnictwo w kursach, szkoleniach i konferencjach adresowanych do członków Komisji.

Koszty podnoszenia kwalifikacji Komisji i Pełnomocnika a także wyposażenia biura oraz zakupu innych niezbędnych materiałów do prawidłowego funkcjonowania pokrywane będą ze środków przeznaczonych na realizację Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii Miasta Sejny na 2018 rok.

IX. ZASADY WYNAGRADZANIA

1. Osobom powołanym w skład MKRPA przysługuje wynagrodzenie za wykonywanie zadań określonych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.
2. Wynagrodzenie za wykonanie w/w zadań ustala się w następującej wysokości:
  - Przewodnicząca Komisji otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 530,00 zł. W przypadku nieobecności na posiedzeniu plenarnym oraz zespołów problemowych w danym miesiącu, otrzymuje kwotę proporcjonalnie pomniejszoną.
  - Członek Komisji otrzymuje miesięczne wynagrodzenie w wysokości 375,00 zł. W przypadku nieobecności na posiedzeniu plenarnym oraz zespołów problemowych w danym miesiącu, otrzymuje kwotę proporcjonalnie pomniejszoną.
  - Członkowie Komisji za dokonywanie kontroli punktów sprzedaży, sprzedaży i podawania napojów alkoholowych – 25,00 zł za kontrolę jednego punktu dokonywaną w godzinach: 6⁰⁰ – 22⁰⁰ i 45,00 zł za kontrolę jednego punktu dokonywaną w godzinach: 22⁰⁰ – 6⁰⁰ (obejmującej min. 2 punkty).
  - Komisja pełni dyżury w punkcie konsultacyjnym. Każda osoba powołana w skład Komisji jest zobowiązana uczestniczyć w dyżurach.
  - Wynagrodzenie wypłacane jest na podstawie listy obecności stanowiącej załącznik do protokołu z posiedzenia lub przeprowadzonych czynności.
  - Osobom posiadającym specjalistyczne wykształcenie w zakresie profilaktyki i uzależnień mogą być zlecone do realizacji zadania w formie umowy o dzieło lub umowy zlecenia wg stawki/kwoty określonej w umowie.

X. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

I kwartał 2018 roku	II i III kwartał 2018 roku	IV kwartał 2018 roku
1) promocja Programu, 2) ogłoszenie konkursu na zadania publiczne realizowane przez organizacje pozarządowe, oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego, 3) rozstrzygnięcie konkursu na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe, oraz inne podmioty prowadzące działalność pożytku publicznego i przekazanie dotacji, 4) zlecenie jednostkom podległym i nadzorowanym realizacji zadań oraz zmiana przekazania środków do dyspozycji, 5) realizacja zadań wynikających z Programu.	1) realizacja zadań wynikających z Programu, 2) monitoring realizowanych zadań.	Zakończenie i podsumowanie działań wraz z wnioskami do Programu na 2019 r.

XI. MONITORING I EWALUACJA

Realizacja Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii nie rozwiąże wszystkich problemów dotyczących uzależnień w mieście Sejny. Jednakże Program partycypuje w dobro mieszkańców gminy i w części poprawi sytuację społeczeństwa lokalnego w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.

Koordinację Programu powierza się Pełnomocnikowi. Monitoring Programu prowadzony będzie na podstawie:

- wymiany informacji między instytucjami, organizacjami i wszelkimi podmiotami odpowiedzialnymi i realizującymi politykę związaną z przeciwdziałaniem alkoholizmowi na terenie gminy,
- analizy danych na temat problemu alkoholowego w mieście,
- ankiet i sprawozdań z realizacji zadań wynikających z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sejnach.

Program przewiduje osiągnięcie następujących rezultatów:

- objęcie dzieci i młodzieży szkolnej działaniami o charakterze profilaktycznym,
- podwyższenie kompetencji pracowników służb zobowiązanych do pomocy osobom doświadczającym przemocy, mających problemy związane z uzależnieniem,

- dostarczenie informacji mieszkańcom na temat oferty pomocy z zakresu uzależnień i przemocy w rodzinie na terenie miasta i w najbliższej okolicy,
- zapewnienie wsparcia specjalistycznego dla mieszkańców miasta w Punkcie Konsultacyjnym,
- zapewnienie oferty organizacji czasu wolnego i wypoczynku dla dzieci i młodzieży z terenu miasta,
- wzmocnienie postaw sprzyjających prawidłowemu funkcjonowaniu w rodzinie i w społeczeństwie.

Sprawozdanie z realizacji Programu przygotowuje Pełnomocnik i przedstawi je Burmistrzowi Miasta Sejny do końca I kwartału 2019 r. Burmistrz, po zatwierdzeniu sprawozdania, przedstawi je Radzie Miasta Sejny.

XII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA ZADAŃ I PLAN WYDATKÓW

Finansowanie realizacji zadań określonych w programie będzie dokonywane w ramach posiadanych środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Finansowanie Programu wraz z działaniami spójnymi w zakresie Przeciwdziałania Narkomanii przewidzianymi do realizacji w roku 2018 odbywać się będzie w ramach środków własnych Miasta pozyskanych w 2018 r. z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych, zgodnie z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Planowana kwota na 2018 r. wynosi 210 000 zł. Planowany budżet Programu może ulec zmianom w przypadku niewykorzystania całkowitej kwoty pozyskanej w 2017 r. z tytułu opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz zwrotów przekazanych przez sąd niewykorzystanych zaliczek na poczet wykonania opinii specjalistycznych osób uzależnionych od alkoholu.

Finansowanie programów przyjętych do realizacji odbywa się w oparciu o umowy / porozumienia/ zlecenia zawarte pomiędzy Miastem, a podmiotami realizującymi programy. Środki finansowe na realizację programów przekazywane będą w trybie i na warunkach określonych w umowach / porozumieniach/ zleceniach zawartych z wykonawcami programów. Wydatkowanie środków finansowych podlega kontroli oraz rozliczaniu według zasad określonych w umowach, porozumieniach, zleceniach.

Zadania Programu w 2018 r. oraz wybór podmiotów uczestniczących w realizacji tych zadań są zgodne z zasadami i sposobem finansowania zadań określonymi w ustawie o zdrowiu publicznym.

Szczegółowy Szacunkowy podział środków finansowych ze względu na cele z uwzględnieniem zadań realizowanych w ramach Programu w 2018 roku oraz Plan Rzeczowo – Finansowy na rok 2018 stanowi załącznik nr 1 do Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii w Sejnach na 2018 rok.

**Szacunkowy podział środków finansowych ze względu na cele
z uwzględnieniem zadań realizowanych w ramach Programu w 2018 roku**

Lp.	ZADANIA PROGRAMU	Planowane środki
1.	Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu	8.000,00
2.	Udzielanie rodzinom, w których występują problemy choroby alkoholowej, narkomanii lub przemocy w rodzinie – pomocy psychospołecznej i prawnej.	94.000,00
3.	Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.	32.384,00
4.	Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.	12.000,00
5.	Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13 ¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.	13.000,00
6.	Koszty funkcjonowania MKRPA Miasta Sejny i jej zespołów problemowych, Pełnomocnika, koszty administracyjne związane z realizacją programu.	50.616,00
	RAZEM	210.000,00

PLAN RZECZOWO – FINANSOWY NA ROK 2018

	Działania w zakresie profilaktyki zawarte w Programie Profilaktycznym	Szczegółowa realizacja Programu	Przewidywane nakłady finansowe	Termin realizacji	Sposób realizacji /wykonania/
1.	<i>Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu</i>	realizacja programów rehabilitacyjnych po zakończonym leczeniu odwykowym kierowanych do osób uzależnionych i członków ich rodzin; udzielanie wsparcia dla osób po zakończonej terapii odwykowej.	2 000	cały rok	konkurs ofert/dotacje
		prowadzenie w punkcie konsultacyjnym indywidualna psychoterapia osób uzależnionych i ich rodzin; zwiększanie kompetencji służb działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	6 000	cały rok	zakup usług
2.	<i>Udzielanie rodzinom, w których występują problemy choroby alkoholowej, narkomanii lub przemocy w rodzinie - pomocy psychospolecznej i prawnej.</i>	prowadzenia edukacji publicznej z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez kampanie w mediach, udział w ogólnopolskich kampaniach „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Przeciw pijanym kierowcom”, „Postaw na rodzinę”, „Przeciwdziałanie przemocy”; prowadzenie systemu informacji i lokalnych kampanii, wydawanie i zakup materiałów edukacyjnych, zlecenie badań, sondaży opinii publicznej, sporządzanie diagnoz; organizowanie szkoleń dla osób mających kontakt z osobami stosującymi przemoc w rodzinie,	3 000	cały rok	zakup materiałów i usług/ konkurs ofert/dotacje
		wspieranie funkcjonowania oraz tworzenie sieci Punktów Konsultacyjnych; wspieranie i rozwijanie poradnictwa indywidualnego, grup wsparcia, zatrudnienie terapeutów i specjalistów do prowadzenia programów psychoterapii uwspółcześnienia oraz dialogu motywacyjnego, poradnictwa dla młodzieży i ich rodzin z problemami behawioralnymi, obejmującymi nadużywanie internetu, komputera, telefonu czy z problemami z hazardem, a także programów pomocy psychologicznej; uruchomienie telefonu zaufania;	36 000	cały rok	zakup usług i materiałów, czynsz i inne opłaty z tym związane
		wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej poprzez dofinansowanie bieżącej działalności placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, w których realizowany jest program socjoterapeutyczny lub psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny lub inny psychoedukacyjny a także wspieranie działań animacyjnych i socjoterapeutycznych realizowanych w formie pracy podwórkowej przez wychowawcę; dofinansowanie realizacji programów profilaktycznych i socjoterapeutycznych w świetlicach i placówkach prowadzonych przez organizacje pozarządowe, instytucje, podmioty oświatowo – wychowawcze.	55 000	cały rok	konkurs ofert/dotacje

3.	<p><i>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.</i></p>	<p>poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.</p>	10 000	cały rok	konkurs ofert/ufundowanie nagrody
		<p>prowadzenie działań informacyjno – edukacyjnych w tym kampanii edukacyjnych, dotyczących ryzyka szkód wynikających ze spożywania alkoholu; prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu przez dzieci i młodzież; upowszechnianie informacji dotyczących zjawiska przemocy w rodzinie i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinach; podnoszenie kompetencji przedstawicieli instytucji działających w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów wynikających z używania alkoholu NPZ; dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli, pedagogów, psychologów itp.</p>	1 000	cały rok	zakup usług i materiałów /konkurs ofert
		<p>Poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki rekomendowanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, w tym programów profilaktyki uniwersalnej, które biorą pod uwagę wspólne czynniki ryzyka problemów alkoholowych i innych zachowań ryzykownych i czynniki chroniące, wspierające prawidłowy rozwój; organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży po zajęciach lekcyjnych oraz w czasie ferii zimowych i wakacji oraz doposażenie placów zabaw, dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć wspieranie realizacji zajęć sportowych stanowiących część strategii profilaktycznej, w tym zakup sprzętu umożliwiającego prowadzenie na terenie szkół oraz innych miejskich obiektów pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych; dofinansowanie kolonii, półkolonii i obozów i innych form wypoczynku z programem socjoterapeutycznym dla dzieci z rodzin z problemem choroby alkoholowej, narkomanii lub przemocy w rodzinie; dofinansowanie programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży prowadzonych na terenie szkół i innych placówkach oświatowo-wychowawczych; wspieranie prospołecznych działań i programów z obszaru profilaktyki i promocji zdrowia nakierowanych na utrzymanie dobrych relacji utrzymanie dobrych relacji z rodziną oraz innym i troskliwymi osobami dorosłymi jako ważny czynnik chroniący i wspierający prawidłowy rozwój dzieci i młodzieży; wspieranie zajęć profilaktyczno - wychowawczych mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży stanowiących alternatywę dla zachowań ryzykownych.</p>	20 000	cały rok	realizacja kosztów zgodnie z zawartym porozumieniem/ konkurs ofert/ dotacje/zakup usług i nagród

		wspomaganie instytucji, które swoim działaniem przyczyniają się do kształtowania pozytywnych postaw społecznych, a tym samym przeciwdziałają uzależnieniom; Zakup/opracowanie/pozyskanie oraz dystrybucja broszur, książek, biuletynów, ulotek i innych form służących oddziaływaniu profilaktycznemu, organizacja lokalnych kampanii; prowadzenie edukacji publicznej dot. uzależnień; tworzenie sieci punktów informacyjnych z danymi o dostępnej ofercie pomocy na terenie miasta Sejny w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych: ośrodek pomocy społecznej, ośrodek zdrowia, komenda policji, parafia, punkt konsultacyjny, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, poradnia zdrowia psychicznego, sądy, szkoły, urzędy itp	1 384	cały rok	realizacja kosztów zgodnie z zawartym porozumieniem/ konkurs ofert/ dotacje/zakup usług i nagród
4	<i>Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.</i>	Wspieranie/powierzenie realizacji zadań organizowanych przez organizacje pozarządowe prowadzące działalność pożytku publicznego w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym; finansowanie i dofinansowanie udziału w szkoleniach, kursach specjalistycznych, konferencjach, warsztatach przedstawicieli organizacji pozarządowych zwłaszcza w zakresie wspomaganie ich działalności oraz rozpowszechnianie informacji o miejscach pomocy i ich ofercie w postaci ulotek plakatów, ogłoszeń prasowych oraz w internecie,	11 000	cały rok	konkurs ofert/dotacje
		współpraca z administracją rządową i samorządową w zakresie realizacji programów profilaktycznych, szkoleń, konferencji, kampanii oraz monitorowania problemów alkoholowych, narkomanii i przeciwdziałania przemocy w rodzinie; wspieranie systemu współpracy międzyinstytucjonalnej tj. współpracy służb, instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych na rzecz zwiększenia skuteczności działań profilaktycznych; wspomaganie rzeczowe działań stowarzyszeń abstynenckich, ruchów samopomocowych AA i innych podmiotów realizujących zadania Programu; współpraca merytoryczna, wymiana informacji i doświadczeń z podmiotami realizującymi Program, włączanie organizacji pozarządowych w wykonywanie zadań wynikających z realizacji Programu.	1 000	cały rok	dotacje/zakup usług i materiałów
5	<i>Podjęcie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.</i>	przyjmowanie zawiadomień o naruszeniu art. 13 ¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi i kierowanie ich do zaopiniowania przez Komisję; rozpatrywanie przez Komisję wpływających wniosków dotyczących osób uzależnionych od alkoholu, występowanie w Sądzie w charakterze oskarżyciela publicznego; podejmowanie działań zmierzających do wszczęcia postępowania, w związku z naruszeniem art. 13 ¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi poprzez kierowanie wniosków do Sądu wobec osób, instytucji prowadzących reklamę napojów alkoholowych niezgodną z przepisami ustawy, sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych osobom do lat 18, osobom, których stan wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwym oraz prowadzącym sprzedaż alkoholu na kredyt i pod zastaw; opinie biegłych i opłaty sądowe.	12 000	cały rok	pokrycie kosztów opinii specjalistycznych, koszty sądowe.

		<p>prorowadzenie kontroli przedsiębiorców prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad zawartych w ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, a w szczególności w zakresie sprzedaży napojów alkoholowych osobom nieletnim; kształtowanie właściwych postaw reagowania w sytuacji sprzedaży alkoholu nietrzeźwym, nieletnim i pod zastaw poprzez m. in. organizację szkoleń dla przedsiębiorców prowadzących obrotu napojami alkoholowymi; prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych skierowanych do sprzedawców alkoholu, wdrożenie spotkań edukacyjno -profilaktycznych dla kandydatów na kierowców;</p>	1 000	cały rok	wynagrodzenia /zakup usług i materiałów
6.	<p><i>Koszty funkcjonowania MKRPA, Pełnomocnika, koszty administracyjne związane z realizacją programu.</i></p>	wynagrodzenia członków Komisji i pełnomocnika	41 616	cały rok	wynagrodzenia
		doskonalenie umiejętności członków MKRPA poprzez udział w szkoleniach i konferencjach	5 000	cały rok	zakup usług/delegacja
		zakup materiałów biurowych i sprzętów niezbędnych dla funkcjonowania Komisji i Pełnomocnika. Remont, adaptacja i wyposażenie lokali, pomieszczeń w tym doposażanie w meble i sprzęt np. drukarka, niszczarka, sprzęt i akcesoria komputerowe itp.	4 000	cały rok	zakup materiałów
		Ogółem	210 000		